

Tarih: Temmuz 2015

Milli Reasürans T.A.Ş.
adına sahibi

H. Hulki YALÇIN

İnceleme Kurulu
BAŞKAN

Barbaros YALÇIN
ÜYE

Y. Kemal ÇUHACI
ÜYE

Özlem CİVAN
ÜYE

Kaan ACUN
ÜYE

Muhittin KARAMAN
ÜYE

Güneş KARAKOYUNLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burcu AYTEN

Basın Yayın Koordinatörü
Ebru FERAY

Dizgi
Ebru FERAY

Kapak Dizaynı
Umut SİLE

Baskı
CEYMA MATBAASI
Matbaacılar Sitesi
Yüzyıl Mah. 4. Cad. No. 123
Bağcılar - İstanbul

Yönetim Yeri:
Merkez
Maçka Cad. 35
34367 Şişli / İstanbul

Tel : 0-212-231 47 30 / 3 hat
E-mail : reasuror@millire.com.tr
Internet : <http://www.millire.com.tr>

Yayın Türü: Yerel süreli yayın

3 ayda bir yayınlanır.

**Dergide yer alan yazıların
içeriğinden yazı sahipleri
sorumludur**

İÇİNDEKİLER

Latin Amerika'da Sigorta ve Reasürans Piyasaları	4
Nisan 2015 Yenilemeleri	18
Özellikli Sigortalar İçin Merkezlere İhtiyaç Var mıdır?	20
Nepal'de Yaşanan Depremlerin Sigorta Yaygınlık Oranı Üzerindeki Etkileri	22

Reasürör Gözüyle

Her ne kadar nüfus ve ekonomik büyüklük bakımından dünyanın önemli bir kısmını oluşturmaya dahi, Güney Amerika ülkeleri sahip oldukları sosyal ve ekonomik dinamiklerin yanı sıra, dünyanın en büyük ekonomik gücü olan Amerika Birleşik Devletleri ile olan coğrafi yakınlığın sağladığı avantajlar nedeniyle ekonomik açıdan gelecek vadetmektedir. Dünyanın en büyük 20 ekonomisi içerisinde yer alan Brezilya ve Meksika dışında, Güney Amerika'daki diğer ülkelerin son yıllarda gerçekleştirdiği olumlu gelişmeler; hâlihazırda mevcut olan gelir dağılımındaki eşitsizlik, alt yapı yatırımlarının yetersizliği, son derece karmaşık vergi mevzuatı gibi sorunların zaman içerisinde çözülmesine önemli katkıda bulunarak, bölge ülkelerinin dünyanın mevcut ve yakın gelecekteki süper güçlerinin daha fazla ilgi alanına girmesini sağlayacaktır. Sayın Esra Kulan, yapmış olduğu çalışmada Güney Amerika ülkelerinin tarihi ve ekonomisi hakkında kısaca bilgi verdikten sonra sigorta ve reasürans sektörlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalarda bulunmaktadır.

Reasürans anlaşmaları genel olarak yıl sonlarında yenilenmekle birlikte, dünyanın bazı bölgelerinde Nisan ve Temmuz aylarında da yapılmakta, yaşanan doğal afet olayları, reasürans sermayesinin mevcut durumu ve diğer önemli faktörlerin etkisiyle, anlaşmaların şartlarında ve fiyatlarında bir takım değişiklikler yaşanmaktadır. Sayın Burak Çiçek, ilgili çalışmada Japonya, Hindistan, Güney Kore gibi dünyanın belli başlı ülkelerinde 2015 yılının Nisan ayında yapılan reasürans yenilemelerindeki değişiklikler hakkında bilgiler vermektedir.

Yabancı Basından Seçmeler bölümünde ise, sigorta ve reasürans alanlarında uzmanlık ve tecrübe gibi çok önemli vasıflar çerçevesinde Londra, Zürih ve benzeri geleneksel sigorta ve reasürans merkezleri ile son zamanlarda öne çıkmış Singapur ve Dubai merkezlerinin, dünyanın önde gelen kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine ait görüşlerin referans alınarak incelendiği bir makalenin yanı sıra; Nepal gibi sigorta yaygınlık oranının çok düşük olduğu bir ülkede yaşanan doğal afetlerin, ülkedeki sigortanın gelişimine ne ölçüde katkıda bulunduğunun değerlendirildiği bir makale yer almaktadır. Bu çalışma, dünyada giderek daha fazla yaşanmakta olan doğal afetlerin, özellikle sigorta endüstrileri az gelişmiş ülkelerde yarattığı etkiler bakımından önem taşımaktadır.

Latin Amerika'da Sigorta ve Reasürans Piyasaları

2015 yılında dünya nüfusunun %8,6'sını barındıran Latin Amerika'da yaşayan 630 milyon kişinin temel ortak özellikleri, koloni döneminden miras kalan İspanyolca ve Portekizce dillerini konuşmalarındır. Yerli Amerikan ırkının Latin kültürü ile karışımı olan bölge halkı için "Latin Amerikalı" denmesi gayet uygun bir tabirdir. Günümüzde, Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyinde kalan tüm topraklar için Latin Amerika terimi kullanılmaktadır. Bazen Karayipler bu bölgeden ayrı tutulmaktadır. Bu makalede, Karayipleri de içeren Latin Amerika bölgesinin önce ilginç tarihine ve kültürüne genel hatlarıyla bakıldıktan sonra, sigorta ve reasürans piyasaları tanıtılacaktır.

1. Latin Amerika Tarihi ve Kültürüne Genel Bakış

Latin Amerika toprakları geçmişte Aztek, İnka ve Maya gibi büyük medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Bu eski ve zengin kültürlerin izleri, gü-

nümüzde halen Meksika, Guatemala, Ekvator, Peru, Bolivya ve Paraguay'da karşımıza çıkmaktadır. Ateşli silahları tanımayan bu uygarlıkların, Kristof Kolomb'un Amerika'yı keşfetmesiyle birlikte, 15. yüzyıl sonu ve sonrasında İber Yarımadası ülkeleri İspanya ve Portekiz başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinin akınına uğraması ve sömürülerek yok olması, dünya tarihinin en trajik olaylarından biri olarak anılmaktadır.

Günümüzde bölgede yaygın dinin Hıristiyanlık, dilin ise İspanyolca ve Portekizce olması, Avrupa akını döneminin etkilerinden biridir. Bölgeyi ilk istila edenler İber Yarımadası ülkeleri olmuştur. Portekizliler Brezilya'ya, İspanyollar ise bölgenin geri kalanına dağılmıştır. Bunların yerlilerle evlenmesi sonucu Mestizo adı verilen melez bir ırk oluşmaya başlamıştır. Bölge halkının büyük çoğunluğu halen Mestizo ırkından gelmektedir. Ancak, 16. yüzyıl sonundan itibaren özellikle Brezilya ve Karayipler'e geti-

rilen Afrikalı köleler zamanla halkla karışmıştır. Bu sebeple Karayipler'in büyük çoğunluğu siyah ırktan oluşmaktadır. Bunların Avrupalılar ile melez hallerine Mulatto, yerli halk ile melez hallerine ise Zambo denilmektedir. Söz konusu siyah ırkın bölgede, özellikle dans ve müzik kültürüne etkisi büyük olmuştur.

Avrupa'da 18. yüzyıl sonunda yaşanan Fransız devrimi sonrası 19. yüzyıl başlarında ortaya çıkan ihtilal savaşlarında İspanya'nın güç kaybetmesini fırsat bilen Latin Amerika sömürgeleri ayaklanmaya başlamışlardır. Bu ayaklanma sürecinde, Venezuela lideri Simon Bolivar'ın şu sözleri dikkat çekmektedir: "*Biz ne Avrupalıyız, ne de yerli; yerliler ve İspanyollar arasında melez bir türüz. Doğuşu itibarıyla Amerikalı, haklarıyla Avrupalı, mülkiyet sahibi sıfatıyla yerlilerle ihtilaflıyız ve doğduğumuz ülkede 'İspanyol' işgalcilere karşı ihtiyaçlarımızı karşılamak durumundayız ki bu da durumumuzu daha da karmaşık ve olağandışı kılmak-*

Tablo 1: Ülke Grupları Bazında GSYİH Artış Oranı (%)

Ülke Grupları	2002	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	(*) 2015	(*) 2016
Dünya	2,9	5,7	3,1	0,0	5,4	4,2	3,4	3,4	3,4	3,5	3,8
Gelişmiş Ekonomiler	1,7	2,8	0,2	-3,4	3,1	1,7	1,2	1,4	1,8	2,4	2,4
Avrupa Birliği	1,4	3,3	0,7	-4,3	2,0	1,8	-0,4	0,1	1,4	1,8	1,9
Gelişmekte Olan Ekonomiler	4,5	8,7	5,8	3,1	7,4	6,2	5,2	5,0	4,6	4,3	4,7
CIS	5,3	9,0	5,3	-6,3	4,6	4,8	3,4	2,2	1,0	-2,6	0,3
Gelişmekte Olan Asya	6,6	11,2	7,3	7,5	9,6	7,7	6,8	7,0	6,8	6,6	6,4
Gelişmekte Olan Avrupa	4,5	5,5	3,1	-3,0	4,8	5,4	1,3	2,9	2,8	2,9	3,2
Latin Amerika ve Karayipler	0,4	5,7	3,9	-1,3	6,1	4,9	3,1	2,9	1,3	0,9	2,0
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	3,8	6,4	5,2	2,3	5,1	4,5	4,9	2,3	2,4	2,7	3,7
Sub-Saharan Afrika	4,5	7,6	6,0	4,0	6,7	5,0	4,2	5,2	5,0	4,5	5,1

(*): Tahmini

Kaynak: IMF, World Economic Outlook Database, April 2015

tadır.” Bu sözler, o dönemin Latin Amerika halkının kimliğini bulma arayışının net bir göstergesidir.

1830 yılına gelindiğinde çoğu Latin Amerika ülkesinin bağımsızlığını kazandığı görülmektedir. Ancak bu sefer halk ile hükümet arasında fikir çatışmaları yaşanmaya başlamıştır. Bağımsızlık kazanılana kadar sosyalist zihniyet ile yönetmeye alışkın hükümetler bu tutumlarından vazgeçmemiş, diğer taraftan aristokrasi sebebiyle toprak reformu gerçekleştirilememiştir. Bu durum, daha liberal bir yönetim ve sosyal sınıfların oluşturulmasını isteyen halkın ayaklanmasına sebep olmuştur. 19. yüzyıl sonlarında ise Amerika Birleşik Devletleri'nin, bölge üzerindeki baskı ve etkisini

artırmaya başladığı ve sert müdahalelerini 20. yüzyıl boyunca sürdürdüğü görülmektedir. Bu sebeple bölgede solcu ve devrimci gruplar oluşmuştur. Fidel Castro ve Che Guevera bu dönemde ön plana çıkmıştır. 20. yüzyıl, Latin Amerika için Amerika Birleşik Devletleri baskısına karşı çatışmalarla dolu kanlı bir dönemdir.

1973 yılındaki petrol krizinden oldukça etkilenen Meksika'nın, 1983 yılında borçlarının faizini ödemeyi reddetmesi Latin Amerika borç krizini başlatmıştır. Hükümetler, sosyal güvenlik politikalarını bir kenara bırakarak, finansal politikalara ağırlık vermiştir. Dönemin globalleşme furyası içinde özelleştirmeler ve ihracat ön plana çıkmıştır. Kazanç-

lar büyük şirketlere giderken, orta ve düşük gelirli halk fakirleşmeye başlamıştır. Sosyal eşitsizlik ve yoksulluk ciddi oranda artmıştır. Bu durum sosyal ayaklanmaların tekrar ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu sebeple, 21. yüzyıl başlarında bölgede solcu hükümetler başa geçmeye başlamıştır. Venezuela başkanı Hugo Chávez, Arjantin başkanları Néstor Kirchner ve eşi Cristina Fernández, Bolivya başkanı Evo Morales bunlardan birkaçıdır. Bu hükümetler sosyalist rejimi ön plana koymuştur. Aynı dönemde, bölge ekonomilerinin birlik anlaşmaları yapmaya başladıkları görülmektedir.

Latin Amerika ülkeleri ekonomik, politik ve sosyal açıdan gelişim süreçlerini

devam ettirmektedir. Bölge, işlenen suçlar açısından halen dünyanın en tehlikeli şehirlerini bünyesinde barındırmaktadır. Buna rağmen, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere tüm dünya ekonomilerinin ilgi odağı olmayı sürdürmektedir.

2. Latin Amerika Ekonomisi

19. yüzyılda Latin Amerika ekonomisi ağırlıklı olarak doğal kaynakların ihracatına dayanmaktaydı. Ülke topraklarının büyük bölümü zengin ailelerin mülkiyetindeydi. Bu ailelerin içinde sömürge döneminde bölgeye gelen ve doğal kaynakların sahibi olabilmek için toprak satın almaya başlayan Avrupalıların olduğunu söylemek şaşırıcı olmayacaktır. Bu zengin ve elit azınlığın çoğunluğu gümüş ve altın gibi doğal kaynak madenciliği ile meyve yetiştiriciliği işindeydi. Zengin ve fakir arasındaki gelir farkı uçurum gibiydi.

20. ve 21. yüzyıllara bakıldığında, Latin Amerika ülkelerinin dış ticarete dayalı ekonomik gelişimlerine devam ettikleri görülmektedir. Özellikle 20. yüzyılda dünya ortalamasının üzerinde büyüme oranları yakalayan bölge ekonomisi, Uzakdoğu'dan, özellikle Çin'den gelen taleplerin etkisiyle 2000'li yıllarda güçlü büyüme göstermiştir. Tablo 1'de görüleceği üzere, bölgenin 2002'de %1'in altında olan

ekonomik büyüme oranı, 2008 global krizi öncesinde %6'ya yaklaşmıştır.

IMF verilerine göre; Latin Amerika ülkelerinin GSYİH sıralamasına bakıldığında, ekonomisi en büyük 7 ülkenin sırasıyla Brezilya, Meksika, Arjantin, Kolombiya, Şili, Venezuela ve Peru olduğu ve bu sıralamanın son 10 yıldır hiç değişmediği görülmektedir. Söz konusu 7 ülkenin GSYİH toplamı, 2002'den beri bölge toplamının ortalama %90'ını oluşturmaktadır. İlk 3 sırayı paylaşan Brezilya, Meksika ve Arjantin'in 2013 yılı milli gelirleri, sırasıyla 2.391, 1.262 ve 622 Milyar ABD Doları olarak kaydedilmiştir. Brezilya ve Meksika gelirleri ile diğer ülke gelirleri arasındaki ciddi fark, bu iki ülkeyi bölgenin süper gücü konumuna sokmaktadır. Ayrıca Brezilya ve Meksika ekonomileri, 2013 yılında sırasıyla dünyanın en büyük 7. ve 14. ekonomileri olarak kayıtlara geçmiştir. Ancak, Latin Amerika'nın bu en büyük iki ekonomisinin bölge gelirindeki payı 2002 yılında %66 iken, 2013 yılında %62'ye düşmüştür. Bu durum, diğer Latin Amerika ülkelerinin de gelişmekte olduğunu göstermektedir.

Dış talebe aşırı bağımlı olan bölge ekonomisinin, 2008 global krizinden ciddi oranda etkilenmesi kaçınılmaz olmuştur. Latin Amerika ekonomisi, bölgenin süper güçleri Brezilya ve Meksika'daki büyüme-

nin etkisi ile 2010 yılında toparlanmış olsa da, daha sonrasında kademeli olarak yavaşlamaya başlamıştır. 2015 yılı sonunda GSYİH artış oranının %1'in altında olacağı tahmin edilmektedir. Son yıllarda gözlemlenen bu gerilemenin temel sebepleri emtia fiyatlarındaki düşüş ve Çin ekonomisindeki yavaşlamadır.

Global emtia fiyatlarındaki azalış, Çin dâhil birçok büyük ekonominin talebindeki beklenmedik düşüşü yansıtmaktadır. Son zamanlarda ise, petrol arzındaki fazlalık fiyatların düşmesinde etkin rol oynamaktadır. Bu ortamda dünya ekonomisinin 2015 sonunda ancak %3,5 oranında büyümesi öngörülmektedir. Petrol fiyatlarındaki gerilemenin, Latin Amerika genelinde farklı etkilere sebep olması beklenmektedir. Venezuela milli gelirinin ortalama %35'i net petrol ihracatından kazanılmaktadır. Bu sebeple, petrol fiyatlarındaki her 10 dolarlık azalış, ülkenin dış ticaret dengesini gelirinin %3,5'u oranında bozmaktadır. Dış ticaret gelirlerindeki kayıp, ciddi mali problemlere ve ekonomik gerilemeye neden olmaktadır. 2'de de görüleceği üzere, Venezuela ekonomisinin 2015 sonunda %7 gibi ciddi bir oranda gerilemesi beklenmektedir.

Düşük petrol fiyatları, Venezuela kadar olmasa da, Bolivya, Kolombiya ve Ekvator ekonomilerindeki büyüme beklentisini de tehlikeye atmak-

tadır. Bolivya'nın doğalgaz ihracatının büyük bölümü petrol fiyatlarına bağlıdır. Her üç ülkenin de mali dengesinin etkilenmesi, ancak çabuk toparlanması beklenmektedir. Öte yandan Meksika, 2015 yılı petrol gelirini mali riski dengeleme (financial hedging) yöntemleri ile muhafaza ettiği için, ekonomisini petrol sektöründeki olumsuz gelişmelere karşı korumuştur. Bu sebeple petrol fiyatlarındaki düşüşün Meksika'ya etkisi sınırlı olacaktır. Bölgenin geri kalan ekonomilerinin, özellikle yüksek oranda petrol ithalatı yapan Orta Amerika ve Karayip ülkelerinin, genel olarak düşük petrol fiyatlarından faydalanması beklenmektedir.

Petrol dışında, metal ve tarım ürünleri fiyatlarındaki düşüş ve global ekonomideki durgunluk hali de bölgeyi, özellikle Güney Amerika bölgesini olumsuz etkileyen diğer faktörler olmaktadır. Bu sebeple Güney Amerika ihracatının 2015 sonunda sadece %1 oranında büyümesi beklenmektedir. Ayrıca bölgeye yapılan yatırımlar, 2010 yılından beri azalmaktadır. Dış etkenlerin yanı sıra, bölgenin belli başlı ülkelerindeki gelişmeler de ekonomiyi etkilemektedir.

Brezilya'da 2006'dan itibaren reel anlamda büyümekte olan ülke ekonomisine hane halkı harcamalarının belli bir süre katkıda bulunduğu görülecektir. Bu katkıyı yaratan

temel etkenler, asgari ücretin enflasyona endekslenmesi, yeni iş alanlarının artması, kredi alımının rahatlatılması ve kredi vadelerinin uzatılması ile birlikte hane halkı gelirlerinin artması olmuştur. Ancak 2012 yılı ortalarından beri bankaların kredi şartlarını ağırlaştırması karşısında tüketicilerin daha temkinli olması, krediler ile yaratılan özel tüketim harcamalarındaki büyüme olasılığını azaltmaya başlamıştır. 2013 yılında ise yatırımlarda ortaya çıkan canlanma kısa sürmüş, yılın 3. çeyreğinden itibaren yatırım mali satın alımlarında ve alt yapı inşaatlarında ciddi oranda yavaşlama başlamıştır. Genelde 2013 yılı yatırımlar bakımından iyi geçse de, 2014 yılı verileri ile 2015 yılı beklentileri parlak görünmemektedir. Her ne kadar yatırımcıların hükümete güveni artmaya başlamış olsa da, bürokratik işlemlerin çok fazla olması, aşırı karmaşık vergi sistemi, alt yapıya yapılan yatırımların oldukça yetersiz olması ve eğitim sisteminde halen var olan eksiklikler ciddi endişeleri beraberinde getirmektedir. Hükümetin ekonomik büyümeyi hızlandırma programında, alt yapı projelerine yatırıma öncelik verilmektedir. Brezilya'da milli üretimin 2015 sonunda sadece %0,5 artması beklenmektedir. Özel sektör hükümete güvensizliği devam etmektedir. İlgili otomotivlerin mali açığı kısma ve

enflasyonu düşürme yönündeki kararlı tutumlarını uygulamaya koymaları ile ülkenin makroekonomi politikasına güvenin tekrar geri gelmesi beklenmektedir.

Şili ve Peru'da büyüme beklentileri Ekim ayından beri azalmaya başlamıştır. Şili'de ekonomik politika reformlarının etkisi ile ilgili belirsizlik yatırımlar üzerindeki baskıyı artırmaktadır. Peru'da ise düşük ithalat ve yatırım seviyesi yakın geçmişte ekonomiyi yavaşlatmıştır. Yeni uyum politikası önlemleri ve madencilik operasyonları ile durumun düzelmesi beklenmektedir.

Arjantin'de kurlar üzerindeki seri kontroller sebebiyle, resmi kur ile paralel pazar kuru arasında %40 ila %90 arasında oynayan farklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Son zamanlarda kurlardaki baskının azaltılması ve beklenenden yüksek ekonomik gelişim yaşanmasına rağmen, enflasyon gibi makroekonomik göstergelerdeki büyük dengesizlikler devam etmektedir. Arjantin ekonomisinin 2015 yılında daralması beklenmektedir. Bunun yanı sıra hükümet, artan suç oranı sebebiyle halkın baskısına maruz kalmaktadır.

Kuzeye bakıldığında, Orta Amerika için genel görünüm, düşük petrol fiyatları ve ABD ekonomisinin iyileşmesi ile birlikte pozitif bir hal almaya başlamıştır. Gelirlerini turizmden sağlayan Karayip adala-

Tablo 2:
Latin Amerika ve Karayipler - GSYİH Reel Artış Oranları (%)

	2014	2015 (*)
Latin Amerika ve Karayipler ¹	1,2	1,3
Kuzey Amerika		
Kanada	2,4	2,3
Meksika	2,1	3,2
Amerika Birleşik Devletleri	2,4	3,6
Güney Amerika		
Arjantin	-0,4	-1,3
Brezilya	0,1	0,3
Şili	1,7	2,8
Kolombiya	4,8	3,8
Peru	2,5	4,0
Venezuela	-4,0	-7,0
Orta Amerika ²	3,7	3,8
Karayipler		
Turizme Bağımlı Ülkeler ³	1,4	2,0
Ticari Mal İhraç Edenler ⁴	2,6	2,9

(*): Tahmini

1. Satın Alma Gücü Paritesi-Ağırlıklı Ortalama
2. Ortalama: Belize, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua, Panama
3. Ortalama: Bahamalar, Barbados, Jamaika ve ECCU Üyeleri
4. Ortalama: Guayana Suriname, Trinidad ve Tobago

Kaynak: IMF, World Economic Outlook Database, April 2015

rında ise turist sayısındaki artışla birlikte düzelme yaşanmaktadır.

Meksika'da 2015 yılında %3,2 oranında büyüme beklenmektedir. Bu oran, yurt içi talebin ve ihracatın azalmaya başlaması sebebiyle, daha önce yapılan tahminlerden düşüktür. 2012 yılında %3,3 oranında

büyüyen yurt içi tüketim, özellikle kamu tüketimi, 2013 yılında %1,1 oranında artış gösterebilmiştir. Üretim sektörlerinde ise, inşaatların %4,5 oranında azaldığı, tarım sektörünün durağanlık gösterdiği, imalatların ise arttığı görülmektedir. 2012 yılı dış ticaret verilerine göre, ihracatın %79

gibi büyük bir oranı Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılmaktadır ve ihrac kalemleri arasında petrol ve petrol ürünleri ile otomotiv dâhil imal edilen tüm ürünler yer almaktadır. İhracattaki talebin azalması, ülkenin mevcut bütçe açığını artırmıştır. Ayrıca petrol ve petrol ürünleri ihracatındaki artış oranı gerilemiştir. Ancak özellikle otomobil olmak üzere imalat ürünleri ihracatında artış devam etmiştir. İthalatın ise yarısı Amerika Birleşik Devletleri'nden, %15'i ise Çin'den gelmektedir. İthal ürünlerin çoğunluğu metal işçiliği ve tarım makineleri ile çelik üretimi ürünleridir.

Meksika ekonomisinin büyümesinde etkili olacak temel dış faktör, ihracat rakamlarından da görüldüğü üzere Amerika Birleşik Devletleri ekonomisinin durumudur. Çin'in geçmişe nazaran daha pahalı bir ülke haline gelmesi, burada faaliyet gösteren Amerikan firmalarının alternatif olarak Meksika'ya yönelmesine sebep olmaktadır. Düşük işçilik maliyetleri, Amerika Birleşik Devletleri'ne yakınlığı ve NAFTA üyeliği sebebiyle Meksika, Amerika Birleşik Devletleri'ne hizmet sunmak isteyen şirketlerin doğrudan yatırımlarını kendisine çekmektedir. Yurt içinde ise etkili faktör, hükümetin 2014 yılında kabul ettiği ekonomik reformların başarılı olup olmayacağıdır. Bu reformlar arasında

vergileendirme, eğitim, telekom ve enerji sektörlerini ilgilendiren esaslı değişiklikler yer almaktadır. Ayrıca hükümetin 6 yıllık altyapı planında, öncelikli yol ve liman inşaatları olmak üzere, toplam 416 milyar ABD Doları değerinde proje çalışmaları yer almaktadır. Kabul edilen reformların ve planların yurt içi tüketimini ve diğer ekonomik verileri toparlamada ne derece faydalı olacağı zaman içinde görülecektir.

Latin Amerika bölgesinde ekonomik gelişimin tekrar eski düzeylere getirilerek geliştirilmesi ve 19. yüzyıldan bu yana devam eden ciddi yoksulluk ve gelir dağılımındaki eşitsizlik sorunlarının düzeltilmesi için ülkelerin iş ortamlarını iyileştirmesi, mali ve finansal sistemlerini güçlendirmesi, merkez bankalarının güvenilirliğini sağlaması, üretimi daha çok desteklemesi ve tasarruf ile yatırımları artırması önerilmektedir. Günümüz Latin Amerika'sında sadece Şili, Uruguay ve birkaç Karayip ülkesi OECD kriterlerine göre yüksek gelirli ülke sınıfında yer almaktadır.

3. Latin Amerika Sigorta Sektörü

Swiss Re tarafından yayımlanan Sigma verilerine göre Latin Amerika sigorta sektörünün toplam prim üretimi, 2012 yılında %12 reel artış kaydetmişken, artış oranı 2013

yılında %9,4 olarak gerçekleşerek son yıllardaki gerilemesini devam ettirmiştir. Hayat ve Hayat Dışı branşlar ayrı ayrı incelenecek olursa, 2012 yılında sırasıyla %16,8 ve %7,8 olan reel artış oranları, 2013 yılında %12,2 ve %7,2'ye düşmüştür.

Bölge prim artışının yavaşlamasındaki temel sebepler arasında, sigorta piyasalarının çoğunda performansın düşmesi ve ayrıca kurlardaki negatif gelişmeler gösterilmektedir. Buna rağmen Latin Amerika sigorta sektörü, 2013 yılında 183,8 milyar ABD Doları prim üretimi kaydederek, dünya prim üretimindeki payını %3,96'ya çıkarmıştır (2012: %3,66). Bu primin %44'ü Hayat, kalan %56'sı ise Hayat Dışı branşlardan kaynaklanmıştır.

Bölgenin toplam prim sıralamasına bakıldığında, Tablo 3'te de görüleceği üzere, ilk 7 sırada yer alan ülkeler, bölge prim üretiminin %94'ünü oluşturmaktadır. 2. bölümden hatırlanacağı üzere, bu ülkeler aynı zamanda bölgenin en büyük ilk 7 ekonomisidir. Ayrıca bölge primlerinin neredeyse yarısı Brezilya'da kazanılmaktadır. Latin Amerika ekonomisinin itici güçleri Brezilya ve Meksika, toplam primin %63'ünü üretmektedir.

Brezilya'nın en kalabalık şehirlerinden Sao Paulo ile Meksika'nın başkenti Meksiko arasındaki uçak yolcuğunun yaklaşık 10 saat sürdüğü göz

önüne alınır, Latin Amerika gibi büyük bir bölgenin tek bir ülke gibi değerlendirilmesi yanlış olacaktır. Bu sebeple, bölgenin öncelikle en büyük iki ekonomisinin sigorta piyasalarına kısaca değinilerek dikkat çekici gelişmeleri açıklandıktan sonra, bölge sigorta piyasası hakkındaki diğer bilgiler, ülkelerden örnekler verilerek anlatılacaktır.

Bölgenin en büyük sigorta piyasasına sahip olan Brezilya'nın olumsuz ekonomik göstergeleri son yıllarda sigorta sektörünün iki haneli büyüme rakamlarını etkilemiş olsa da, uzun dönemde sektörün gelişimi ile ilgili olumlu beklentiler devam etmektedir. Sigorta şirketlerinin güçlü sermaye yapıları bu beklentiyi desteklemektedir. Ayrıca yeni uygulamaya girecek olan sermaye yeterliliği kuralları ve sigorta ürünlerindeki yaygınlığın artması da etkilidir. Büyük çaplı enerji ve alt yapı projelerine yapılan yeni yatırımlar, daha karmaşık sigorta çözümlerine ihtiyacı beraberinde getirecektir. Bu da sektörün gelişimine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, 2016 olimpiyatlarının Rio'da yapılması, sektör için oldukça olumlu bir gelişmedir.

Brezilya sigorta sektörü, prim üretimi açısından dünyanın en büyük 12. piyasasıdır ve 2020 yılında 8. sıraya yükselmesi beklenmektedir. Ekonomik büyümesi yavaş ilerlemesine rağmen, sigorta sektörü

Tablo 3:

Latin Amerika Bölgesi 2013 Yılı Prim Üretimi (Milyon ABD Doları) - Yıllık Prim Artış Oranları (%) - Kişi Başına Düşen Prim (ABD Doları) - Sigorta Yaygınlık Oranı (%) - Nüfus (Milyon)

				Yıllık Toplam			Kişi Başı Prim		Yaygınlık Oranı		Nüfus
	Toplam Prim	Hayat Payı	Hayat Dışı Payı	(*) Nominal Değişim	Reel Değişim	Enflasyon	2013	2012	2013	2012	
Brezilya	88,931	%56	%44	%19,5	%12,5	%6,2	443	414	%4,0	%3,7	200,6
Meksika	27,354	%46	%54	%10,5	%6,5	%3,8	223	206	%2,2	%2,0	122,5
Arjantin	17,317	%19	%81	%34,5	%8,7	%23,8	417	376	%3,6	%3,3	41,5
Venezuela	13,733	%3	%97	%40,2	%-0,3	%40,6	452	474	%3,6	%3,7	30,4
Şili	11,712	%60	%40	%7,0	%3,9	%3,0	664	602	%4,2	%4,0	17,6
Kolombiya	10,070	%36	%64	%17,9	%15,6	%2,0	209	187	%2,7	%2,4	48,3
Peru	3,354	%46	%54	%14,8	%11,7	%2,8	110	101	%1,6	%1,5	30,4
Diğer	11,329	%22	%78								
Toplam	183,800	%44	%56		%9,4		300	282	%3,2	%3,0	612,1
Türkiye	12,460	%14	%86	%17,8	%16,3	%7,5	166	146	%1,5	%1,37	75,0

(*) Yerel Para Birimine Göre

Kaynak: Swiss Re Sigma No. 3/2014

güçlü büyümesine devam etmektedir. Hayat branşının yaklaşık %75 gibi ağırlıklı oranı, VGBL adı verilen ve 2001 yılında yürürlüğe giren Özel Hayat Emeklilik poliçelerinden kaynaklanmaktadır. Hayat Dışı sektörde ise, primlerin %53 gibi büyük bir oranı Oto Sigortaları'ndan kaynaklanmaktadır. 2. sırada, %22'lik payı ile Yangın Sigortaları yer almaktadır. Özellikle ticari yangın poliçelerinin ciddi oranda büyümesi beklenmektedir. Yaklaşık %7 paya sahip Nakliyat

branşında ise petrol risklerine teminat veren poliçelerin artması beklenmektedir. Sigorta Denetleme Otoritesi, bu alanda daha fazla sigorta şirketinin iş yazabilmesini teşvik eden yeni yasal düzenlemeler yapmıştır.

2013 yılı sonunda 121 sigorta şirketinin faaliyet gösterdiği piyasada, ilk 10 şirketin toplam prim üretimindeki payı %82'dir. Hayat Dışı branşta ise, ilk 10 şirketin prim üretimindeki payı %69'dur. Bu 10 şirketin yabancı kökenli olan-

ları, yerli şirketlere nazaran %3 daha fazla büyüme kaydetmiştir; ancak yerli şirketlerin daha kârlı işler yazmaya devam ettiklerini belirtmek gerekmektedir.

Meksika sigorta sektörü, hem Hayat hem de Hayat Dışı branşlarda Brezilya'dan sonra ikinci sıradadır. 2013 yılı prim üretiminin hem Hayat hem de Hayat Dışı branşlarda arttığı sektörde, Hayat Sigortaları'nın %60'dan fazlası bireysel Hayat ürünlerinden oluşmaktadır. Hayat Dışı branşta ise, ilk 3

sırayı Oto (%36,5), Sağlık (%25) ve Yangın&Doğal Afet (%16) Sigortaları oluşturmaktadır. En yüksek prim artış oranı ise Yangın ve Tarım Sigortaları'nda gözlemlenmiştir. Yangın primlerinin yaklaşık %40'ı kamusal risklerden oluşmaktadır.

2013 yılı sonunda Meksika sigorta piyasasında faaliyet gösteren 103 sigorta şirketinin 58'i yabancı firmalara bağlı ortaklıklardır. Toplam prim üretiminin %75 gibi yüksek bir oranı ilk 10 şirket tarafından gerçekleştirilmektedir. Sigorta yaygınlık oranının halen düşük olduğu Meksika'nın Sigorta Denetleme Otoritesi, 2013 yılında %2,2 olan yaygınlık oranının 2030 sonunda iki katına çıkmasını tahmin etmektedir.

Latin Amerika bölgesinin ülke bazında yıllık prim değişim oranları incelendiğinde; Arjantin ve Venezuela sigorta sektörlerinin yerel para biriminde ciddi oranda büyüdükleri, ancak var olan yüksek enflasyon verileri sebebiyle reel bazda aynı artışı yakalayamadıkları, hatta Venezuela'da gerileme olduğu görülmektedir. 2013 yılında sadece Brezilya, Kolombiya ve Peru sigorta sektörleri hem nominal hem de reel bazda iki haneli büyüme kaydetmiştir.

İncelenen 7 ülke arasında kişi başına en yüksek prim 2013 yılında 602 ABD Doları ile Şili'ye ait olup, ülkenin sigorta yaygınlık oranı da diğer

ülkelere kıyasla yüksektir. Şili'yi Venezuela, Brezilya, Arjantin ve Meksika takip etmektedir. Tablo 3'e bakıldığında, Venezuela dışında diğer 6 ülkenin kişi başı prim tutarları ve sigorta yaygınlık oranlarında artış olduğu görülecektir. Buna rağmen söz konusu veriler, dünyadaki birçok ülkeye göre oldukça düşüktür. Ayrıca bölgenin milli geliri ile nüfusu, dünya toplamının her ikisi de ayrı ayrı yaklaşık %8,5'ine denk gelirken, toplam prim tutarının dünya prim üretimindeki payının %4 bile olmaması, sigorta sektörünün halen yüksek oranda gelişmeye açık olduğunu göstermektedir. Bu durum her ne kadar bölgeyi çekici kılsa da, halen gelişmekte olan Latin Amerika ülkelerinde iş yapan yerli ve yabancı sigorta ve reasürans şirketleri için birtakım zorlukları da beraberinde getirmektedir.

Geçmişten beri bölgenin en büyük sorunlarından biri olan yüksek yoksulluk oranı, son 10 yıldaki ekonomik gelişimin etkisiyle bir nebze düzeltilebilmiştir. Dünya Bankası verilerine göre, bölgede 4 ABD Doları altında aylık gelir ile yaşayan kişi sayısı 2002 yılında 244 milyon (Nüfusun %46,1'i) iken, bu rakam 2012 yılında 160 milyona (nüfusun %27,5'i) düşmüştür. Hükümetlerin bu konuda gösterdikleri özeni devam ettirmeleri ve bölgede orta gelirli sınıfın daha çok artması beklenmektedir.

Bölge genelinde sektörü et-

kileyen ve desteklemesi amaçlanan yasal düzenlemeler artmaya başlamıştır. Bir ülkenin başlattığı yeni bir yasal uygulamanın, bir anda diğer ülkelere de sıçradığı gözlemlenmektedir. Bu durum, sürekli değişiklik gösteren yasal düzenlemelerin yakından takibini zorlaştırmaktadır. Bunun yanı sıra, uygulamaya konulan düzenlemelerin çoğunluğunun, yerel sigorta piyasasını korumaya veya sektörle ilgisi olmayan ekonomik amaçları teşvik etmeye yönelik olması dikkat çekmektedir.

Son yıllarda Avrupa'da ve gelişmekte olan bazı piyasalarda yürürlüğe konulan veya yakın gelecekte yürürlüğe konulması planlanan sermaye yeterliliği (Solvency II) kurallarının, Latin Amerika'da sektöre daha erken tanıtıldığını belirtmek gerekir. İlk uygulamayı 2006 yılında Şili başlatmış olup, başarılı olmasının ardından elbette diğer ülke otoritelerine de ilham vermiştir. Brezilya ve Meksika, yakın gelecekte sermaye yeterliliği kurallarını uygulamaya koymayı hedeflemektedir. Kolombiya ve Peru, Avrupa standartlarına göre bazı farklılıklar gösterse de paralel düzenlemeler hazırlamaya başlamıştır.

Bölge genelinde sigorta farkındalığı yüksek değildir. Ancak ekonomik gelişimin devam etmesiyle birlikte, sigorta ve reasürans hizmetlerine duyulan ihtiyaç artmaya başlamıştır. Bu durum, ge-

lişmiş piyasalardan daha fazla global sigorta ve reasürans gruplarının Latin Amerika sektörüne girmesini teşvik etmiştir. Ayrıca bölge içinde de sigorta şirketlerinin başka bölge ülkelerinde faaliyetlerini artırdıkları görülmektedir. 2013 yılında Latin Amerika primlerinin %35'i uluslararası, %16'sı ise bölgesel sigorta şirketlerine ait olup, piyasanın yaklaşık yarısı yerli şirketlere kalmaktadır. Global sigorta şirketlerinin toplam sektör paylarına ülke bazında bakıldığında, Meksika'da %69, El Salvador'da %54, Şili'de %53, Kolombiya'da %41 ve Arjantin'de %39 oran ile bölge ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Uluslararası grupların sektör primlerindeki paylarının artması, artan rekabet ve beraberinde gelen yaratıcı ürün ve hizmet çeşitliliği gerekliliği, ayrıca yeni sermaye yeterliliği kurallarının cazip hale gelerek yayılmaya başlaması, bunlarla rekabet etmek zorunda kalan orta ve küçük ölçekteki yerli sigorta şirketlerini zorlamaya başlamıştır. Nitekim son yıllarda şirket birleşmelerinde artış olduğu gözlemlenmektedir. Bu duruma rağmen, Mapfre tarafından yayımlanan bir rapora göre bölgenin en büyük sigorta şirketinin %7,9'luk bölge payı ile Brezilya menşeli yerli bir sigorta şirketi olan Bradesco grubu olması, bölge için gurur verici bir tablodur. İkinci sırada %7,1'lik payı ile bir İspan-

yol şirketi olan Mapfre'nin yer alması hiç şaşırtıcı değildir. Üçüncü sırada ise, Brezilya'nın ve bölgenin en büyük bankasına bağlı olan ancak yakın zamanda Bermuda şirketi ACE tarafından satın alınan Itau/Banco Holding yer almaktadır. Bu üç şirketin toplam bölge prim üretimindeki payı %20'nin üzerindedir.

4. Latin Amerika Reasürans Sektörü

Latin Amerika bölgesinde 2013 yılında reasüransa devredilen prim tutarı 21.621 milyon ABD Doları olarak kaydedilmiştir. Bu tutarın %80'inden fazlası, sırasıyla Meksika (%25), Brezilya (%16), Venezuela (%11), Şili (%10), Kolombiya (%10) Arjantin (%7) ve Peru (%4) piyasalarına aittir. Ayrıca yaklaşık %70 gibi ağırlıklı oranı Yangın ve Kaza branşlarından oluşmaktadır.

Bölge genelinde ülkelerin coğrafik konumlarına göre farklılık gösteren ciddi doğal afet riskleri bulunmaktadır. Karayipler bölgesi ve Orta Amerika'nın doğu sahilleri, her yıl Mayıs ayında başlayan ve Kasım ayı sonuna kadar süren Atlantik kasırgalarına maruz kalmaktadır. En şiddetli sezon, 28 hortum ve kasırganın meydana geldiği 2005 yılında yaşanmıştır ve son yılların en şiddetlisi, 2012 Ekiminde Küba'da başlayıp New York'a kadar uzanan Sandy

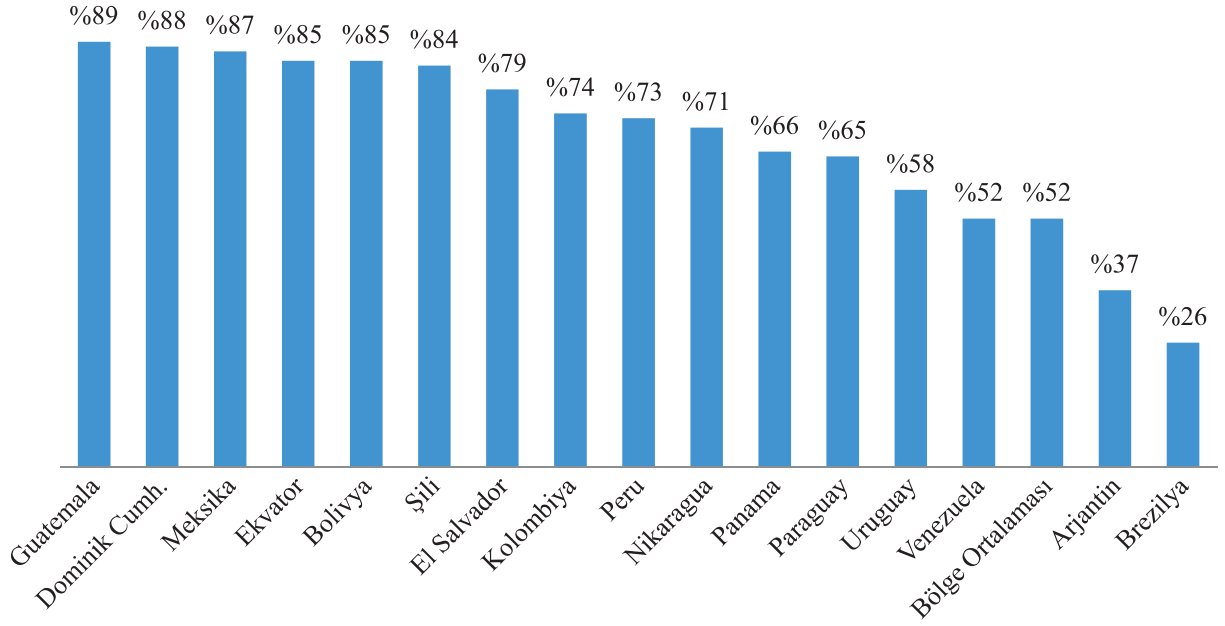
Kasırgası olmuştur.

Orta Amerika bölgesi, doğuda oluşan Atlantik kasırgalarının yanı sıra batıdan gelen Pasifik kasırgalarına da maruz kalmaktadır. Bölgenin Pasifik kıyıları ayrıca ciddi deprem riskine de maruzdur. Dünyanın en büyük depremlerinden bazıları Şili'de meydana gelmiştir. Ayrıca Brezilya'nın güneyi ile Uruguay, Paraguay ve Arjantin'de kasırga ve dolu hasarları oluşmaktadır. Brezilya'da, genellikle ülkenin güneyinde olmak üzere her yıl ortalama iki kasırga meydana gelmektedir. Ayrıca ülke genelinde yılda ortalama 68 dolu fırtınası gerçekleşmektedir. Latin Amerika genelinde sel riskinin mevcut olduğunu da belirtmek gerekir.

Her yıl Sigma tarafından yayımlanan ve dünya çapında meydana gelen büyük doğal afet olayları hakkında bilgi veren çalışmaya bakıldığında, sigortalı hasar bakımından en yüksek 20 doğal afet olayından en az birinin Latin Amerika bölgesinde olduğu görülmektedir. Örneğin, 14.09.2014 tarihinde Meksika'da meydana gelen Odile Kasırgası, sebep olduğu 1,7 Milyar ABD Dolarlık sigortalı hasar tutarı ile bu sıralamada 4. sırada yer almıştır. Söz konusu olayın sebep olduğu ekonomik zarar ise 3,26 milyar ABD Dolarıdır. Bu durum, sigorta yayınlığı halen düşük olan bölge ekonomileri için ciddi bir tehdittir.

Grafik 1'de bölgenin 2013 yılında ülke bazında Yangın ve

Grafik 1: 2013 Yılı Ülke Bazında Yangın ve Deprem Riski Primlerinin Reasüransa Devir Oranı (%)

Kaynak: Latino Insurance

Deprem primlerinin reasüransa devir oranları görülmektedir. Özellikle deprem riskinin yüksek olduğu Orta Amerika ve Karayipler'de (Guatemala, Dominik Cumhuriyeti, Meksika) ve Güney Amerika'nın batı kıyısında yer alan ülkelerde (Şili, Ekvator, Peru) Yangın ve Deprem teminatı içeren primlerin reasüransa devir oranları %90'a dayanmaktadır.

Latin Amerika bölgesi, son yıllarda yavaşlansa da halen bü-

yümekte olan ekonomisi ve düşük sigorta yaygınlığı gibi verileriyle büyük potansiyel vaat eden gelişmekte olan sigorta piyasaları ile, portföylerini çeşitlendirmek amacıyla yeni alternatif pazarlar arayan ve gelişmekte olan piyasalara erken girme hedefi olan hem bölgesel hem de global reasürans şirketlerinin ilgi odağı olmaya devam etmektedir. Ancak bölgede yabancı reasürörler için kayıt şartı uy-

gulaması yaygınlaşmaya başlamıştır. Yasal kuralları farklı olsa da, Brezilya, Meksika, Venezuela, Kolombiya, Ekvator, Honduras, El Salvador, Guatemala ve Panama'da reasürans işi kabul etmek için yabancı reasürörlerin kayıt olmaları gerekmektedir. En son 2013 yılında Dominik Cumhuriyeti de söz konusu uygulamayı başlatmıştır.

Latin Amerika genelinde Bölüşmeli anlaşmaların bölge

ve/veya ülke içinde plase edildikleri, özellikle katastrofik risk içeren Bölüşmesiz anlaşmaların veya belirli büyük risklerin global reasürörlere sunulduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, bölgede modelleme çalışmalarının yaygın ve daha sağlıklı bir şekilde uygulanmasını sağlamıştır.

Tablo 4'te de görüldüğü üzere, her bir ülkenin reasüransa devredilen toplam primlerinde global, bölgesel ve yerel reasürans şirketlerinin payı değişkenlik göstermektedir. Bu değişkenliğin ardında farklı nedenler yatmaktadır. Örnek olarak, prim sıralamasında ilk 5 sırada yer alan ülkenin verileri değerlendirilecek, bu vesile ile bu ülkelerin reasürans piyasalarına da değinilecektir.

Diğer bölge ülkelerine göre daha güçlü ekonomisi ve dengeli sigorta piyasası olan Şili'de yerleşik yerel bir reasürans şirketi bulunmamakta, global ve bölgesel reasürans şirketlerinin temsilcilikleri faaliyet göstermektedir. 2013 yılında yazılan prim toplamının %53'ü global, %8'i ise bölgesel sigorta şirketlerine aittir. Ülkede deprem gibi sık ve ciddi boyutlarda yaşanan katastrofik riskler de göz önüne alınırsa, Şili sigorta piyasasında reasüransa konu olan prim tutarının %70 gibi büyük bir oranının global şirketlere, %8'inin de bölgesel reasürörlere devredilmesi normal gözükmektedir. Şili'de yabancı reasürör olarak faaliyet göstermek için

minimum BBB veya dengi olan iki uluslararası kredi notuna sahip olmak gerekmektedir.

Reasüransa devredilen en düşük prim oranı, bölgenin en büyük ekonomisine ve sigorta piyasasına sahip Brezilya'ya aittir. 2008 yılına kadar dış piyasalara kapalı olan Brezilya sigorta sektörü, 60 yıldan fazla bir süre reasürans devirlerini, devlet destekli kurulmuş olan IRB (Instituto de Resseguros do Brasil) reasürans şirketine yapmıştır.

2008 yılında Brezilya sigorta piyasası ilk defa yabancı reasürans şirketlerine açıldığında, ülkeden reasürans kabulü yapabilecek 3 farklı şirket kategorisi tanımlanmıştır:

- **Yerel (Local) Reasürör:**
Brezilya'da kurulmuş ve ülke yasalarına tabi olan şirketlerdir.
- **Müsaade Edilmiş (Admitted) Reasürör:**
Başka bir ülke yasaları altında kurulmuş ancak Brezilya'da temsilcilik açmak için başvuran ve kayıt olan yabancı reasürans şirketleridir.
- **Geçici (Occasional) Reasürör:**
Başka bir ülke yasaları altında kurulmuş ancak Brezilya'da temsilcilik açmadan reasürans işi kabul edebilmek için başvuran ve kayıt olan yabancı reasürans

şirketleridir. Vergi cenneti olarak anılan ülkelerde kayıtlı olan şirketlerin başvuruları kabul edilmemektedir.

Brezilya'da reasürans kabulü yapan şirketleri kategorilere ayırmanın yanı sıra, yabancı reasürörlerin iş kabul edebilecekleri reasürans branşlarında, şirketlerin yabancı reasürörlere devir oranlarında ve "geçici reasürörler" in yıllık bazda Brezilya'dan kabul edecekleri prim tutarı için de bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Örneğin, ülkede faaliyet gösteren sigorta/reasürans şirketleri her bir reasürans/retrosesyon devrinin (trete veya ihtiyarı) en az %40'ını "yerel reasürörler" e yapmakla yükümlüdürler. Yerel piyasada kapasite yetersiz kalır ise, açıkta kalan bölümü "müsaade edilmiş" veya "geçici reasürörler" e sunabilmektedirler.

Brezilya reasürans piyasası yabancı pazarlara açıldıktan sonra IRB'nin %100 olan pazar payı 2012 yılında yaklaşık %31'e düşmüştür. Yabancı reasürörlerin iş yazma kapasitelerinin bu kadar kısıtlanmasının ardında yatan temel sebebin IRB çıkarlarını korumak olduğu düşünülmektedir. Bir dönem grup içi reasürans devrini de yasaklayan ilgili denetleme otoritesine yapılan itirazlar sonucu söz konusu yasak kaldırılmış, ancak bazı kısıtlamalar devam etmiştir.

2014 Kasım ayı itibarıyla

Brezilya reasürans piyasasında kayıtlı 120 reasürans şirketi bulunmaktadır. Bunların 16'sı "yerel reasürör" (11'i yabancı şirket), 33'ü "müsaade edilmiş", 71'i de "geçici reasürör" olarak faaliyet göstermektedir. 2013 yılında reasüransa devredilen primlerin %69'u "yerel reasürörler" tarafından kabul edilmiştir. Dolayısıyla, Brezilya sektöründe 109 yabancı reasürans şirketinin iş kabul ettiği, bunlardan 11'inin %40 zorunlu devirden ve %69 oranındaki devir priminden de pay aldıkları düşünüldüğünde, Tablo 4'de belirtildiği üzere toplam devredilen primin %55'inin global, %22'sinin de bölgesel reasürörlere akması normal ve anlamlı gözükmektedir.

Latin Amerika bölgesinin yurt dışı piyasalara reasürans devri bakımında korumacı olan bir diğer sigorta sektörü Arjantin'dedir. 1952-1991 yılları arasında %80 zorunlu reasürans devrinin bulunduğu ülkede sektör, söz konusu devri kabul eden ve hem devlet hem de Arjantinli sigorta şirketlerinin ortaklığında kurulan INDeR'in (Ulusal Reasürörler Enstitüsü) yüksek hasarlar sebebiyle sorun yaşaması sonucu, 1991 yılında serbest bırakılmıştır ve söz konusu Enstitü, 1992 yılında kapatılmıştır. Takip eden yapıcı yasal düzenlemelerin de etkisiyle yeni ve güçlü oyuncular sektöre girmiştir. Ancak 2011 yılında, yerel saklama payını güçlendir-

me amacıyla yürürlüğe sokulan bir yasa ile birlikte, sigorta şirketlerinin reasürans devirlerini "yerel reasürörler"e yapmaları zorunlu hale getirilmiştir. Bu uygulamaya tek istisna, sigorta bedeli 50 milyon ABD Dolarını aşan münferit (individual) risklere tanınmıştır. Aşan kısmın yabancı reasürörlere devrini mümkün kılmak için, ülkeye "kabul edilmiş (admitted) reasürör" olarak kayıt imkânı sunulmuştur. Ayrıca, "kabul edilmiş reasürörler" in Arjantin'de yerleşik yasal temsilcilerinin olması şartı da konulmuştur. Ancak, söz konusu yasa yürürlüğe girdikten sonra, Arjantin sigorta sektörüne yıllardır destek veren global reasürans şirketlerinden sadece birkaçı ülkede şube açma kararı almıştır. Bu sebeple bazı sigorta şirketleri, kendi (captive) reasürans şirketlerini kurarak retrosesyon yoluyla risklerini yurt dışına devretme yoluna gitmiştir. 2012 yılında 33 yerel, 74 Kabul Edilmiş reasürans şirketinin faaliyet gösterdiği piyasada, reasüransa devredilen primin %55'inin global, %18'inin ise bölgesel reasürörlere gitmesi, sektörün saklama payını korumaya çalışan bir ülke için ironik bir durumdur.

Ülke ekonomisinin zorlu günler geçirdiği Venezuela'nın güçlü bir sigorta sektörü bulunmaktadır. Sigorta yaygınlığının bölge standartlarına göre yüksek olduğu ülkede, halkın sigorta ürünlerine aşinalığı da

yüksektir. Ancak Venezuela'da son yıllarda göze çarpan politik istikrarsızlık ve bunun sebep olduğu aşırı bürokrasi, yüksek enflasyon ve katı kur politikaları sebebiyle maliyetlerin artması, hükümetin özel sigorta şirketlerini kamulaştırma çabaları ve yüksek fiyat rekabeti sebebiyle uzun yıllar sektörde faaliyet gösteren sigorta ve reasürans şirketlerini zorlanmaya başlamıştır. Nitekim bazı şirketlerin ülkeden çıkma kararı aldıkları ve merkezlerini öncelikli Panama olmak üzere başka bölge ülkelerine kaydırmaya başladıkları bilinmektedir. Reasürans açısından kârlı olmaya devam eden Venezuela piyasasında yabancı reasürans şirketi olarak iş kabul edebilmek için kayıtlı olmak gerekmektedir. Ancak kayıt işlemlerinin olumlu sonuçlanmasının bir yıldan uzun sürmesi, kamulaştırmaya yönelik var olan zihniyet karşısında normal bir süre gibi gözükmektedir.

Venezuela sigorta primlerinin büyük ağırlığı Oto ve Sağlık branşlarından kazanılmaktadır. Ülkede yurt dışına reasürans devrine en çok ihtiyaç duyan branş, yerel kapasitenin yeterli olmadığı Yangın branşıdır ve yüksek kurlar sebebiyle oldukça pahalıdır. Tüm bu özet tablo ışığında, Venezuela sigorta sektöründe global reasürörlere devredilen primin toplam içindeki payı %15 ile sınırlı kalmaktadır.

Tablo 4: 2013 Yılı Ülke Bazında Reasüransa Devredilen Primde Global, Bölgesel ve Yerel Şirketlerin Payı (%)

	Global	Bölgesel	Yerel
Guatemala	%18	%5	%77
Dominik Cumh.	%19	%20	%61
Meksika	%45	%0	%55
Ekvator	%28	%3	%69
Bolivya	%2	%28	%70
Şili	%70	%8	%22
El Salvador	%53	%19	%28
Kolombiya	%60	%22	%18
Peru	%22	%8	%70
Nikaragua	%10	%34	%56
Panama	%24	%39	%37
Paraguay	%20	%10	%70
Uruguay	%42	%8	%50
Venezuela	%15	%18	%67
Bölge Ortalaması	%44	%12	%44
Arjantin	%55	%18	%27
Brezilya	%55	%22	%23

Kaynak: Latino Insurance

Sigorta prim üretimi bakımından Brezilya'nın arkasında yer alan Meksika, Yangın ve Kaza reasürans piyasasında bölgede lider konumdadır. Oto hariç Hayat Dışı branşlarda portföyler ağırlıklı olarak Bölüşmeli reasürans anlaşmaları ile korunmaktadır ve 2012 yılında toplam primin yaklaşık %70'inin reasüransa devredildiği, %30'undan fazlasının ise yabancı reasürörlere aktığı görülmektedir. Ülkede yabancı reasürör olarak reasürans işi kabul etmek için kayıt olmak, söz konusu kaydı her yıl yenilemek gereklidir. Ancak zorunlu reasürans devri gibi kısıtlamalar bulunmayan,

bu açıdan liberal olan sektörde, 2012 yılı verilerine göre, 2 yerli (QBE del Istmo ve Patria Re), 160 kayıtlı yabancı reasürans şirketi faaliyet göstermektedir. Sektör priminin %59'unun global sigorta şirketleri tarafından yazıldığı da göz önüne alınırsa, 2013 yılında reasüransa devredilen primin %55'inin yerli reasürans şirketlerinde kalması, ülke için büyük bir başarıdır.

Meksika'da yurt dışına devredilen primlerin büyük bölümü ABD, İngiltere, Almanya, İsviçre, İspanya ve Fransa'ya gitmiştir. ABD'ye devredilen işlerin çoğunluğu, "grup içi" Hayat ve Miami kanalıyla ge-

len Yangın Kotpar işlerinden oluşmaktadır. İngiltere her tür reasürans işini görmekte, diğer ülkeler "grup içi" işlerin yanı sıra lokal şirketleri kanalıyla yazılan işleri almaktadır. Yabancı reasürörlere devredilen bölüşmeli reasürans primlerinin %39'u, bölüşmesiz reasürans primlerinin ise %43'ü Yangın, Deprem ve diğer katastrofik risk programlarına aittir.

Son olarak belirtmek gerekir ki; global reasürans şirketlerinin her türlü zorluğuna rağmen Latin Amerika bölgesine aşırı ilgisinin devam etmesi, anlaşma fiyatlarının düşmesine ve şartların oldukça geniş olmasına sebep olmaktadır. Bunun için aşırı bir rekabet içinde faaliyet göstermek zorunda kalan yerli ve bölgesel reasürans şirketlerinin, son yıllarda global piyasalara açılma hedefleri koydukları gözlemlenmektedir. Örneğin, Brezilya'nın yerli reasürans şirketi IRB Brasil Re'nin Latin Amerika dışında New York ve Londra'da ofisleri bulunmaktadır. Şirket, African Re'den hisse alarak Afrika piyasasına da açılmıştır. Panama şirketi olan Barents Re'nin Miami ve Londra'nın yanı sıra birçok Avrupa ülkesinde, Orta Doğu ve Asya'da ofisleri vardır.

Latin Amerika bölgesinde hükümetlerin ekonomik politikalarının başarısına paralel olarak artması beklenen yatırımlar ve gelir seviyelerinin etkisiyle sigorta sektörlerinin

de eski büyüme ivmelerini yakalamaları umut edilmektedir. Büyük gelişim potansiyeline sahip bölge sigorta piyasaları, sermaye yeterliliği gibi yapıcı uygulamaların da etkisi ile güçlenerek düzene girmektedir.

Yabancı sigorta ve reasürans gruplarının büyük ilgisi ile rekabetin arttığı ve kimi ülkede korumacı yaklaşımın, ekonomik istikrarsızlığın veya politik zorlukların devam ettiği bölge, renkli kültürü kadar

sürekli değişen yasal düzenlemeleri ile de dikkat çekmektedir. Bölgedeki bu hareketlilik ve olası etkileri, merakla ve yakından izlenmeye devam edilmektedir.

Kaynaklar:

- Birleşmiş Milletler, “Population, Consumption and the Environment 2015”, Nisan 2015 (www.un.org)
- The Journal of Turkish Weekly, “Latin America most Dangerous World Region in Terms of Violence-Calderon”, 22.09.2012 (http://www.turkishweekly.net)
- Amerika Araştırmaları Merkezi, “Latin Amerika’da Neler Oluyor?”, Sait Yılmaz, 08.05.2012
- W. W. Norton, “Born in Blood and Fire: A Concise History of Latin America Chasteen”, John Charles, 2001
- The New York Times, “Economies in Latin America Race Ahead”, Simon Romero, 30.06.2010 (http://www.nytimes.com)
- IMF Global Ekonomi Forumu 2015, “(Yet) Another Year of Subpar Growth: Latin America and the Caribbean in 2015”, Alejandro Werner, 21.01.2015 (www.imf.org)
- OECD/United Nations/CAF , “Latin American Economic Outlook 2015 - Education, Skills and Innovation for Development” (www.latameconomy.org)
- International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2015 (www.imf.org)
- Swiss Re, Sigma No. 2/2015, “Natural Catastrophes and Man Made Disasters in 2015”, Şubat 2015 (http://media.swissre.com)
- Swiss Re, Sigma No. 3/2014, “World Insurance in 2013: Steering Towards Recovery”, Mayıs 2014 (http://media.swissre.com)
- Lloyds, Ülke Profili Raporları (http://www.lloyds.com)
- Fundacion Mapfre, “The Latin American Insurance Market 2013-2014”, 2014 (http://www.mapfre.com)
- Intelligent Insurer, “Special Report: Spotlight on Latin America”, 2014 (www.intelligentinsurer.com)

Esra KULAN
Millî Reasürans T.A.Ş.

Nisan 2015 Yenilemeleri

Nisan yenilemeleri her ne kadar ara bir yenileme dönemi olsa da, gelecek yenileme dönemlerinde şartların ne yönde hareket edeceğine dair bilgi vermektedir. 2015 yılı Nisan yenileme döneminde, son yıllarda yaşanan rekabete bağlı olarak fiyatlama ve trete şartlarında değişiklikler ön plana çıkmıştır. Süre klozu ve olay tanımları gibi trete şartlarındaki değişikliklerin, başta Japonya olmak üzere diğer bölgelerde de gerçekleştiği gözlenmiştir.

Fiyatlama ile ilgili olarak ise, Japonya'daki hasarsız deprem programlarında fiyatlar %10 ila %15 arasında düşerken, daha geniş teminatlı programlarda ise fiyat düşüşü %10 ila %12 arasında gerçekleşmiştir. Benzeri hasarsız programlar Amerika Birleşik Devletleri'nde de fiyat düşüşlerine maruz kalmıştır. Güney Kore'de yaşanan düşüş %5 ila %10 arasında iken, Hindistan'da %20 ila %25 arasında fiyat azalışı gerçekleşmiştir. 1 Nisan yenilemelerine konu belli başlı piyasalarda yaşanan gelişmele-

re ise aşağıda kısaca yer verilmiştir.

Japonya

2011 yılı Mart ayında yaşanan "9,0" büyüklüğündeki Tohoku Depreminden sonra sertleşen piyasa şartlarının 2015 yılında yumuşadığı görülmektedir. Özellikle, hasarsız bölüsmeli deprem anlaşmalarındaki komisyon oranlarında ve olay limitlerinde artış gerçekleşmiştir. Ayrıca, süre klozu ve olay limiti kapsamı sedan şirketler lehine revize edilmiştir. Bazı şirketler ise deprem anlaşmalarını birden fazla iş yılını içeren (multi-year) programlara çevirmişlerdir. Bu değişikliklerin yanı sıra, ayrı ayrı satın alınan deprem ve tayfun korumaları artık birleştirilmiş teminat olarak alınmaya başlanmıştır.

Döviz kurlarındaki hareketlilik sebebiyle yurt dışı risklerine ait sorumluluklarda artış gözlemlenmiştir. Finansal Sorumluluk Sigortaları'nın teminat kapsamı genişletilmiş, Ferdi Kaza ve Nakliyat Sigor-

talari'nda ise yumuşak piyasa şartları hâkim olmuştur. Özellikle reasürörler açısından kârlı olan Nakliyat branşında ise yoğun rekabet yaşanmıştır. Bölüsmeli Nakliyat tretelerinde komisyon oranı artışı, bölüşmesiz tretelerde ise fiyat düşüşleri meydana gelmiştir.

Hindistan

2014 yılı Nisan ayında yaşanan "Hud Hud" Siklonu ve Jammu-Kashmir bölgesinde meydana gelen sel felaketi 7,8 milyar ABD Doları ekonomik hasara ve 790 milyon ABD Doları sigorta hasarına yol açmıştır. Pazar payları %55'e ulaşan 4 devlet şirketinin (United India, New India, National ve Oriental), söz konusu hasarlardan ciddi şekilde etkilendiği ve bu hasarlar nedeniyle bu şirketlerin tretelerinin olumsuz sonuç verdiği gözlemlenmiştir. Her ne kadar piyasanın söz konusu iki doğal afetten bir hayli etkilendiği görülmüş olsa da, yenilemelerde özellikle bölüsmeli tretelerde kayda değer bir de-

ğişiklik söz konusu olmamıştır.

Düşük performans gösteren tretelerde komisyon oranlarının düşürülmesi ve sadece risk hasarları sonrası çalışan “loss participation clause” eklenmesi dışında çok ciddi değişiklikler göze çarpmamıştır. IRDA’nın (Insurance Regulatory and Development Authority of India) Ocak ayında, fiyatların düşüşünü engellemek amacıyla yürürlüğe koymuş olduğu poliçe minimum fiyatının “hasar maliyeti” düzeyinde olması uygulamasının prim üretimini artırması beklenmektedir.

Güney Kore

Güney Kore piyasasında 2014 yılı içerisinde gerçekleşen en büyük risk hasarlarından biri olan “Sewol Ferry” hasarına (140 milyon ABD Doları) rağmen, Nakliyat Hasar Fazlası anlaşmalarında fiyat düşüşü gözlenmiştir. Diğer branşlara ait Hasar Fazlası anlaşmalarda da fiyat azalışı yaşanmıştır. Fiyatlarda yaşanan

düşüşlere neden olarak ise; Hasar Fazlası anlaşmalarının geçmiş yıllardaki olumlu performansları, hisse yükseltmek isteyen mevcut reasürörlerin fiyat artışına gitmek istemesi ve pazara girmek isteyen yeni reasürörlerin rekabetçi fiyatlamaları gösterilebilir.

Bununla birlikte, 2014 yılında katstrofik bir olay yaşanmaması sebebiyle fiyatlama üzerinde baskılar artmıştır. Son olarak, Nisan 2015 yenilemelerinde trete koşullarında belirgin bir değişiklik yaşanmadığı, mevcut şartların devam ettirildiği gözlenmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri

Ocak ve Temmuz yenilemelerinin daha yoğun olarak yaşandığı Amerika Birleşik Devletleri’nde, Nisan yenilemelerinde de birtakım değişiklikler gerçekleşmiştir. Piyasadaki reasürans kapasite fazlasının devamlılığı, gerek fiyatlamada, gerekse trete şartlarında rekabetçi bir tutum sergilenmesine yol açmıştır. Bu-

nunla birlikte, sedan şirketler mevcut şartlar neticesinde daha fazla katastrofik koruma alma eğilimi göstermiştir. Ayrıca, sedan şirketlerin geleneksel reasüransın yanı sıra ILW (Industry Loss Warranty) gibi alternatif reasüransa olan ilgisinin devam ettiği görülmüştür.

ABD’de Florida yenilemeleri olarak da bilinen Temmuz yenilemelerinden önce yaşanan önemli gelişmelerden biri de, yaklaşan kasırga sezonunda ortaya çıkabilecek büyük çaplı fırtına beklentileri için Nisan 2015’te FHCF (Florida Hurricane Catastrophe Fund)’nin, Florida kabinesinden de onay alarak, reasürans piyasasından 1 milyar ABD Dolarlık reasürans teminatı satın almasıdır.

Burak ÇİÇEK
Millî Reasürans T.A.Ş.

Yabancı Basından SEÇMELER

Özellikli Sigortalar İçin Merkezlere İhtiyaç Var mıdır?

Reasürans faaliyetleri, çok uzun bir dönem Londra, Bermuda ve Zürih gibi merkezlere yoğunlaşmakla birlikte, son zamanlarda Singapur, Dubai ve Miami gibi gelişmekte olan merkezler reasürans tedarikçisi olarak çok hızlı gelişme gösteren bölgelerdeki müşterilerine ve aracılar daha yakın olmak gibi bir yaklaşım içerisindedirler. Bu yeni oyuncuların rekabet üstünlüğünü ellerine geçirmeleri, hatta eski oyuncuların yerine geçmeleri konusu bir soru işaretidir.

Rakamlar, kesinlikle güçlü bir büyümenin var olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. AM Best tarafından yapılan bir araştırmaya göre gelişmekte olan sigorta piyasalarının yıllık bileşik büyüme oranı %12 - %20 aralığında iken, bu oran gelişmiş piyasalarda %4 seviyesinde kalmıştır.

Qatar Re CEO'su Gunther Saacke, gelişmekte olan piyasalara yönelik faaliyette bulunan reasürans merkezlerinin aynı paralelde gelişme göstermiş olmasının sürpriz görülmemesi gerektiğini, "sigorta

yaygınlık oranı"nın (insurance penetration) gelişmekte olan ülkelerde %4 iken, gelişmiş ülkelerde %7 olduğu göz önüne alındığında, gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelere göre daha hızlı bir şekilde büyümeye devam edeceğini ileri sürmektedir.

Asia Capital Re Özellikli Sigortalardan Sorumlu Başkan Yardımcısı Paul Trueman ise, bu ülkelerdeki hızlı gelişmenin; reasürörlerin daha fazla beklenti içerisine girmesine ve talepkâr olmasına yol açan, prim hacminin genişlemesi ve

risk ihtiyaçlarının karmaşıklığı gibi, iki önemli faktörden kaynaklandığını belirtmektedir. Trueman, ayrıca, reasürörlerin artan talep ve beklentilerinin ise o ülkedeki hasar, risk değerlendirme ve aracılık hizmetlerinin gelişmesi, faaliyet giderlerinin azalmasının yanı sıra kaliteli insan gücünün o ülkeye gelmesi ile desteklenebileceğini ileri sürmektedir. Büyük reasürörlerin gelişmiş, düzenli bir sermaye piyasasına sahip geleneksel merkezlerden ayrılacağını düşünmediğini belirten Trueman, bunun yerine, yazılan prim, deneyimli personel ve yetki devri çerçevesinde merkez mantalitesinin genişletilmesi gibi bir gelişmenin söz konusu olduğunu ifade etmekte, düşüncelerinde uzak görüşlü olan ve yerel sigorta şirketlerinin gelişmesini ön plana alan reasürörlere karşı, bu yaklaşımı benimsemeyen reasürörlerin kaybetmek durumunda olduğunu öne sürmektedir. Diğer taraftan, gelişmekte olan piyasalar dünya reasürans işleri içinde nispeten fazla bir kısmı kendi üzerlerinde tutmaya devam ettikleri takdirde, Londra, Zürih gibi geleneksel reasürans merkezlerinin önem kaybı yaşaması kaçınılmaz olacaktır.

Gunther Saacke'ye göre, Londra ve Zürih gibi merkezlerin mutlak anlamda mevcut durumlarını devam ettirebilme ya da iş hacimlerini artırabilmeleri ancak gelişmekte olan

piyasalardaki gelişmelere tepki verme ve yeni iş fırsatları yakalayabilme konusunda ne kadar iyi olabildiklerine bağlıdır. Hâlihazırda Londra piyasasında gördüğümüz gibi, siber riskler gibi yeni ürünler ya da geleneksel reasürans ile alternatif sermaye kombinasyonu halinde sunulan yeni çözümler bu merkezlerin yaklaşımı olmalıdır.

Willis Re International Başkanı James Vickers, Londra gibi geleneksel merkezlerin de kesinlikle evrim geçirmesi gerektiğini ifade ederek şöyle devam etmektedir: "Bu evrim sürecinin başarılı olabilmesi için hâlihazırda yapılanlarla entelektüel birikim ve beceri arasında kesinlikle bir fark olduğu gerçeğini kabul etmek gerekmektedir. Entelektüel birikim ve beceri, tüketiciler için uygun çözümlerin geliştirilmesini ve nihayetinde sigortanın yaygınlaşmasını sağlayan, riski anlama ve ölçme sürecinin başarısındaki en önemli faktördür".

Gunther Saacke ise, bu söylenenlere ilave olarak, geleneksel merkezlerin, gelişmekte olan piyasalarda yerleşik ve faaliyetlerini genişletme trendinde olan reasürörler açısından cazip bulunduğunu, Lloyd's'un, bu yaklaşımdan faydalanacak stratejiler benimseyeceğini belirtmektedir.

Bugün çok gelişmiş olan yeni teknolojilerin dahi, işlerin yürütülmesinde çok önemli bir gereklilik olan insan ilişkileri-

nin yerini alması söz konusu değildir. İnsan ilişkileri, elektronik iletişim ağları sayesinde globalleşen ortamda her geçen gün daha önemli hale gelebilecektir. GIC Re Yönetim Kurulu Başkanı Ashok Roy, her şeyin internet ve sanal ortama taşındığı günümüzde reasürans merkezlerinin varlığının birçok soru işareti taşıdığını belirtmekte birlikte, insanların birbirine yakın olması ve insan ilişkilerinin bu endüstride her zaman daha fazla önem taşıdığını ileri sürmektedir. Sonuç olarak, geleneksel reasürans merkezlerinin, giderek kalabalıklaşan piyasada belki daha az anlamlı hale gelseler dahi, yakın bir zamanda önem yitirmeleri uzak bir ihtimal olmaktadır.

Qatar Re CEO'su Gunther Saacke, hâlihazırda işlerin önemli bir bölümünün meta-laşmış ve otamasyona geçmiş olmasına rağmen, reasürans faaliyetlerinin piyasadaki tüm katılımcılar arasında güçlü ve güvenilir ilişkilere ihtiyaç duymaya devam edeceğini ifade etmektedir. İnsan faktörü ve kişisel ilişkilerin geçmişte olduğu gibi gelecekte de önemli olacağı, bu durumun, tecrübe ve bilginin önemli olduğu özellikli sigortalarda daha fazla geçerli olduğunu ifade eden Saacke, geleneksel sigorta ve reasürans merkezlerinde bu hususların fazlasıyla bulunduğu dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, özellikli sigorta ve reasürans branşları

uzmanlık bilgisi ve tecrübesi gerektirmektedir ve bu tür yeteneklerin hemen her yerde bulunması mümkün değildir. Vicker, uzmanlaşmış bilginin dünyadaki tüm piyasalara eşit bir şekilde dağıldığını görmenin imkânsız olduğunu, bu tür

yeteneklerin doğal olarak merkezlerde toplanacağını belirtmektedir. “Bu merkezler zamanla değişiklik gösterebilir, bazıları genişlerken, diğerleri daralabilir; ancak kavramsal olarak özel sigortalara ilişkin uzman merkezlerin gelecekte

de var olmaya devam etmesi bir zorunluluktur.

Global Reinsurance
Mayıs 2015
Çeviren: Pınar ARSLAN

Nepal’de Yaşanan Depremlerin Sigorta Yaygınlık Oranı Üzerindeki Etkileri

Son zamanlarda yaşanan olayların Nepal’i, yerel reasürörler açısından göründüğünden daha az çekici hale getirmiştir. Ülkeyi vuran son iki deprem, sigorta şirketlerini daha fazla reasürans almaya sevk edecek kapıları açmıştır. Nepal’in nispeten küçük sigorta piyasası, yerel piyasa hakkında bilgi sahibi olan Hindistan’daki reasürörlere yönelmekle birlikte, ülkedeki doğal afetler hâlihazırda bölgede faaliyet gösteren reasürörlerin konuya temkinli yaklaşmasına neden olmaktadır.

25 Nisan 2015’te, Richter

ölçeğine göre 7,8 büyüklüğünde meydana gelen ilk deprem önemli ölçüde ekonomik hasarın yanı sıra, can kaybına da yol açmıştır. Üç haftadan kısa bir süre sonra, 12 Mayıs 2015’te ülkede, Richter ölçeğine göre 7,3 büyüklüğünde ikinci bir deprem daha yaşanmıştır. Ülkede sigorta yaygınlığının düşük olmasına bağlı olarak sigortalı hasar, toplam ekonomik hasarın küçük bir kısmını teşkil etmektedir. Bununla beraber, prim gelirlerinin önemli bir bölümünün Hayat branşından kaynaklandığı sigortacılık sektörü, bu deprem

nedeniyle önemli bir darbe almıştır.

2013 yılında Nepal’de 102 milyon Amerikan Dolarına ulaşan Hayat Dışı sigorta prim üretiminde büyük oranda Oto ve Mal Sigortaları hâkim durumdadır. Her iki branşın da, gerek bölgede çok yaygın Oto hasarlarına neden olan, gerekse başkent Katmandu’yu bina ve altyapı anlamında yıkıma uğratan depremden önemli ölçüde etkilenmesi beklenmektedir.

AM Best’in Asya-Pasifik bölgesi yöneticisi Jeff Yeung, bölgenin daha gelişmiş bir do-

ğal afet modellemesine ihtiyacı olduğunu vurgularken, diğer taraftan etkili risk yönetiminin de sürdürülmesi gerektiğini belirtmiştir. Yeung aynı zamanda bu son deneyimin Güney Asya'daki sigortacılar için sürekli gelişen bir katastrofi modellemesinin önemini hatırlattığını fakat katastrofik risk yönetimi için tek çözümün modelleme olmadığını belirtmiş ve güvenilir bir katastrofik modellemenin ancak kaliteli veriyle mümkün olduğunu sözlerine eklemiştir. Bölge ve ülke genelindeki doğal afet kümüllerinin sıklıkla gözlenmesi gerektiğini belirten Yeung, buna ek olarak sigortacıların kontrol mekanizması olarak kabul edilebilir sorum-

luluk ve toplam limitleri belirlemelerinin önemini vurgulamıştır.

Bölgeye reasürans kapasitesi sağlamakta en avantajlı konumdaki reasürörler, Hindistan çevresinde faaliyet gösteren, özellikle depremleri en az zararlarla atlatmış olanlardır. AM Best, "GIC of India" ve "Royal Insurance Cooperation of Bhutan Limited" şirketlerinin derecelendirme notlarının değişmediğini ve bu şirketlerin üzerinde kalan nihai net hasarların, sermaye ve mali yapılarına göre daha düşük olmasının beklendiğini belirtmiştir.

Kısa bir zaman dilimi içinde ardarda gerçekleşen bu iki büyük depremin, Nepal sigorta sektörünün reasürans iştahını

artıracak olmasına rağmen bölgede faaliyet gösteren Hint reasürörlerinin tereddütlü davranabileceğini belirten Yeung, Nepal sigorta sektöründe reasüransa olan talep artışının piyasaya girmek isteyen yeni reasürörleri cezbedeceğini, ancak mevcut reasürörlerin, Nepal'deki yapıların depreme karşı dayanıksız olması ve bu son depremin bölge için yüzyılın en kötü olayı olması sebebiyle ihtiyatlı davranabileceğini ifade etmiştir.

**Global Reinsurance
Mayıs 2015
Çeviren: Petek SEZGİN**